

คำนำ

จากการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้มีบทบัญญัติที่รับรองสิทธิของคนพิการและกำหนดให้ต้องมีแนวนโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวกับผู้พิการไว้ในหลายมาตราด้วยกัน เช่น มาตรา 30 ที่กำหนดให้บุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้ มาตรา 54 ที่กำหนดให้บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ และความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐและบุคคลวิกลจริตย่อมได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ และมาตรา 80 (1) ที่กำหนดให้รัฐต้องดำเนินสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้พิการหรือทุพพลภาพให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้ รวมถึงมาตรา ๓๐๓ ที่กำหนดให้คณะรัฐมนตรีต้องดำเนินการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายในการกำหนดรายละเอียดเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองการใช้สิทธิและเสรีภาพให้เป็นไปตามบทบัญญัติดังกล่าวด้วย ประกอบกับการที่รัฐบาลได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2551 กำหนดแนวนโยบายที่จะมุ่งเน้นแก้ไขปัญหาคความยากจน ขจัดการกระทำคามรุนแรง และการเลือกปฏิบัติต่อผู้พิการ ให้การคุ้มครองและส่งเสริมการจัดสวัสดิการทางสังคมที่เหมาะสมแก่ผู้พิการหรือทุพพลภาพให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นพึ่งพาตนเองได้และมุ่งเน้นจัดระบบงานให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ตลอดจน ส่งเสริมพัฒนาระบบบริหารผลงานและสมรรถนะของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการส่งมอบบริการสาธารณะ ทำให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ มีความจำเป็นต้องทบทวนภารกิจของสำนักงานฯ เพื่อให้สอดคล้องกับที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและคำแถลงนโยบายของรัฐบาล

แม้ว่าประเทศไทยจะได้มีพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 บังคับใช้แล้วก็ตาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดแนวทางและปรับปรุงวิธีการในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และกำหนดสิทธิประโยชน์และความคุ้มครองคนพิการเพื่อมิให้เกิดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุสภาพทางกายหรือสุขภาพ รวมทั้งให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ แต่เมื่อประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities) ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2551 คณะรัฐมนตรีได้มีมติ

เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2551 มอบหมายให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานหลักในการประสานการดำเนินงานให้เป็นไปตามอนุสัญญา กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติเห็นว่กฎหมายจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในทุกระดับให้เป็นรูปธรรมสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ และนโยบายของรัฐบาล จึงเห็นสมควรศึกษาเพื่อปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 เพื่อพัฒนาและดำเนินงานเชิงยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้เป็นไปตามพันธกรณีที่มีอยู่ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ อันจะทำให้คนพิการได้เข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิทธิในทุกด้านโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติในทุกรูปแบบเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้ ตลอดจนให้คนพิการได้เข้ามามีส่วนร่วมและเป็นพลังของสังคมได้อย่างเต็มที่ต่อไป

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติจึงได้มอบหมายให้มูลนิธิสถาบันวิจัยกฎหมายเป็นผู้ศึกษาวิเคราะห์พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ และแนวนโยบายของรัฐบาล เพื่อปรับปรุงร่างกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาชีวิตคนพิการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการดำเนินงานเชิงยุทธศาสตร์ การจัดการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการและการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในทุกระดับให้มีประสิทธิภาพ

มูลนิธิสถาบันวิจัยกฎหมายได้ศึกษาพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 โดยเปรียบเทียบกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการและกฎหมายต่างประเทศ และประชุมรับฟังความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงร่างกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาชีวิตคนพิการ เพื่อให้มีประสิทธิผลในการคุ้มครองและพัฒนาสิทธิคนพิการ

มูลนิธิสถาบันวิจัยกฎหมาย

มีนาคม 2553